

Kirkkoneuvosto

1.12.2022 131§

Kirkkovaltuusto

15.12.2022 54§

Talousarvio vuodelle 2023

ja

toiminta- ja taloussuunnitelma

vuosille 2024 - 2025

Sisällys

1. YLEISPERUSTELUT	1
1.1 Vieremän seurakunta – onnistumissuunnitelma 2026.....	1
1.2 Talousarvio sekä toiminta- ja taloussuunnitelma	2
1.3 Talousarvion sekä toiminta- ja taloussuunnitelman tehtävät ja periaatteet.....	3
1.4 Vuoden 2023 talousarvion valmistelun perusteita	4
2. TALOUSARVION LAADINTA.....	13
2.1 Yksityiskohtia talousarviosta	14
2.2. Henkilöstömenojen osuus.....	14
2.3 Verotulojen ja henkilöstömenojen kehitys	15
2.4 Tilien sisältö	16
2.5 Henkilökunnan palkkojen kohdentaminen v. 2023	19
2.6 Talousarvion sitovuustaso	21
3. TALOUSARVIO VUODELLE 2023 JA TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2024 - 2025.....	24
3.1 HALLINTO, PÄÄLUOKKA 1	24
3.2 SEURAKUNNALLINEN TOIMINTA, PÄÄLUOKKA 2	25
3.3 HAUTAUSTOIMI, PÄÄLUOKKA 3	33
3.4 KIINTEISTÖTOIMI, PÄÄLUOKKA 4	34
4. KÄYTTÖTALOUSOSA.....	37
5.1 TULOSLASKELMA ULKOINEN	37
5.2 TULOSLASKELMA SISÄINEN	37
6. RAHOITUSLASKELMA	37
7. INVESTOINNIT	37

1. YLEISPERUSTELUT

1.1 Vieremän seurakunta – onnistumissuunnitelma 2026

Tehtävämme

Vieremän seurakunnan perustehtävänä on välittää ilosanomaa Kristuksesta, elää todeksi uskoa toivoa ja rakkautta.

Tällainen haluamme olla

Vieremän seurakunta on ihmisläheinen kohtaamisen ja osallisuuden yhteisö, jossa Jumalan sana puhuttelee vieremäläisiä. Kaiken ikäiset vieremäläiset kokevat seurakunnan jäsenyyden tärkeänä.

Näin onnistumme

Pidämme hengellisen sanoman keskeisesti esillä

- kehitämme seurakunnan jumalanpalveluselämää monipuolisemmaksi ja koskettavammaksi
- puhumme rohkeasti kolmiyhteisestä Jumalasta ihmisten omalla kielellä
- pidämme selkeästi esillä seurakunnan jäsenyyden merkitystä, ettei kukaan harkitsisi eroamista seurakunnasta tietämättömyyden vuoksi
- annamme ihmisille mahdollisuuksia pienryhmissä keskustella hengellisen elämän kysymyksistä

Poistamme esteitä pyhän kohtaamiselta

- toimimme siten, että kynnys seurakunnan toimintaan osallistumiseen on matala
- olemme läsnä ihmisten arjessa; siellä, missä ihmiset elävät ja liikkuvat
- viestintämme on avointa, läpinäkyvää ja ymmärrettävää. Kiinnitämme erityistä huomiota verkkosivujen ajantasaisuuteen sekä kehitämme virtuaalipalveluitamme

Toimimme laadukkaasti ja kohdennamme työn tarkoituksenmukaisesti

- hoidamme kristillisen kasvatustehtävämme eri elämän vaiheet huomioiden
- suuntaamme voimavaroja erityisesti lapsi- ja perhetyöhön.
Perhetyöllä tavoitamme myös nuoret aikuiset
- toteutamme kristilliseen rakkauteen perustuvan auttamistehtävämme
- varmistamme työntekijöiden jaksamisen. Utta luodessamme, mietimme aina samalla, millä resursseilla uuden toteutamme
- annamme seurakunnan vapaaehtoisille mielekkäitä tehtäviä toimia työntekijöiden rinnalla

Seurakuntamme työn rakenteet

- pidämme talouden saavutetussa tasapainossa
- vahvistamme työntekijöiden ja luottamushenkilöiden yhteistyötä ja yhteistä työnäkyä
- hankimme ympäristödiplomin, kun voimavaramme mahdollistavat sen. Odotamme rauhassa sopivaa sapluunaa sen tekemiseen
- Kyrönniemen vuokraustoiminta jatkuu ja järjestämme tapahtumia yhteistyökumppaneiden kanssa

1.2 Talousarvio sekä toiminta- ja taloussuunnitelma

Seurakunnan talousarvion ja toiminta- ja taloussuunnitelman laatimista koskevat säännökset on koottu kirkkojärjestyksen 15 lukuun. Siinä säädetään myös vuotta pitemmän aikavälin toiminnan ja talouden suunnittelusta. Toiminnan ja talouden suunnittelu tapahtuu samanaikaisesti. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä kirkkovaltuuston on hyväksyttävä myös vähintään kolmea vuotta koskeva toiminta- ja taloussuunnitelma, talousarviovuosi on toiminta- ja taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarviossa ja toiminta- ja taloussuunnitelmassa hyväksytään tavoitteet ja määrärahat toiminnalle ja taloudelle siten, että edellytykset seurakunnan tehtävien hoitamiseen turvataan.

Seurakunnan taloutta on hoidettava hyväksytyin talousarvion mukaan. Talousarvio sitoo hallintoelimiä, toimintayksiköitä, tehtäväalueita sekä henkilöstöä, ja se on samalla väline näiden toimijoiden valvontaan. Sitovuus tarkoittaa, että varoja ei saa käyttää muihin kuin talousarviossa osoitettuun tarkoitukseen eikä enempää kuin niihin on osoitettu (KJ 15:2,1). Talousarvion sitovuus koskee myös toiminnallisia tavoitteita ja tuloarvioita.

Talousarvioon otetaan seurakunnan tehtävien hoitamisen ja toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat (KJ 15:3). Tuloarvioina siihen on otettava kirkkolain 15 luvun 2 §:ssä tarkoitettu talousarviovuoden kirkollisvero, siihen liittyvät veronosuudet sekä seurakunnan muut tulot. Sen lisäksi siinä on osoitettava, miten seurakunnan rahoitustarve katetaan. Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosat sekä investointi- ja rahoitusosat. Samaa rakennetta noudatetaan myös toiminta- ja taloussuunnitelmassa sekä tilinpäätökseen sisältyvissä talousarvion toteutumisvertailuissa.

Vuoden 2002 alusta lukien seurakuntia on koskenut säännös alijäämän kattamisvelvollisuudesta. Talousarviossa sekä toiminta- ja taloussuunnitelmassa tai niiden hyväksymisen yhteydessä on päätettävä toimenpiteistä, joilla edellisen vuoden taseen osoittama alijäämä katetaan, ottaen huomioon myös talousarvion laatimisvuonna kertyväksi arvioitu yli- tai alijäämä (KJ 15:1,3). Alijäämällä tarkoitetaan tase-erien ”Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä” ja ”Tilikauden ylijäämä/alijäämä” negatiivista summaa.

Kirkkovaltuusto voi muuttaa toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita, vaihtaa määrärahan käyttötarkoitusta sekä muuttaa määrärahaa tai tuloarviota kesken talousarviovuoden. Kun talousarvioon hyväksytään määrärahojen korotuksia kesken talousarviovuoden, tulee samalla päättää myös rahoitustarpeen kattamisesta. Kattamisvelvollisuus koskee talousarvion kaikkia muutoksia. Määrärahan tai tuloarvion muutosesityksen yhteydessä on tarkistettava muutoksen vaikutus toiminnallisiin tavoitteisiin.

Suunnittelun tavoitteet ja lähtökohdat

Talousarvio sekä toiminta- ja taloussuunnitelma ovat kirkkovaltuuston tärkeimpiä välineitä seurakunnan toiminnan ja talouden ohjaamiseen. Toiminta- ja taloussuunnittelujärjestelmä korostaa kirkkovaltuuston päätösvaltaa. Talousarvio koskee toiminta- ja taloussuunnitelman ensimmäistä vuotta. Suunnittelun tavoitteena on mm. osoittaa keinot kokonaistalouden tasapainottamiseksi. Myös säännös alijäämän kattamisvelvollisuudesta suunnitelmakaudella velvoittaa tähän.

Seurakunnassa tarvitaan toiminta- ja taloussuunnitelmaa pitemmän aikavälin strategista suunnittelua, missä pohditaan esim. 5 - 20 vuoden perspektiivillä toiminnan visiota, painopistealueita ja

seurakunnan kehittämistä. Strategisen suunnittelun tavoitteena on uudistaa, jäsentää ja ylläpitää toimintaa. Vieremän seurakunnan onnistumissuunnitelma on voimassa vuoteen 2026.

Toiminta- ja taloussuunnittelun tulee perustua seurakunnan missioon, visioihin ja painopistealueisiin sekä toiminta- ja taloussuunnitelmassa hyväksytyihin lyhyen aikavälin tavoitteisiin. Suunnittelun onnistuminen edellyttää, että luottamushenkilöt sekä toiminnasta ja taloudesta vastaavat viranhaltijat ja työntekijät tekevät yhteistyötä. Suunnittelujärjestelmän yhtenä tavoitteena on lisätä vuorovaikutusta ja yhteisyyttä seurakunnan eri toimijoiden välillä. Kirkkojärjestyksen edellyttämä toiminnan ja talouden suunnittelu on selkeästi lyhyen aikavälin operatiivista suunnittelua. Operatiivisessa suunnittelussa konkretisoidaan seurakunnan lyhyen aikavälin (1-3 vuotta) toiminta yksilöimällä tarvittavat toimenpiteet ja valitsemalla tarkoituksenmukaiset toimintatavat tavoitteiden toteuttamiseksi ja sovittujen vaikutusten aikaansaamiseksi sekä osoitetaan toiminnan rahoitus.

Strateginen ja operatiivinen suunnittelu ovat toisiaan täydentäviä seurakunnan kehittämisen ja johtamisen konkreettisia työvälineitä. Operatiivinen suunnittelu tarvitsee tuekseen strategista suunnittelua.

Seurakuntien toiminta ryhmitellään pääluokkien avulla hallinnoksi, seurakunnalliseksi toiminnaksi, hautaustoimeksi ja kiinteistötoimeksi. Edellä mainitut pääluokat jaetaan kustannuspaikoiksi, joiden avulla tietty toiminta pidetään erillään muista toimintamuodoista. Tällaisia kustannuspaikkoja ovat mm. pääluokan ”hallinto” alla taloushallinto ja yleishallinto, ”seurakunnallisen toiminnan” alla jumalanpalveluselämä ja diakonia, ”hautaustoimen” alla varsinainen hautaustoimi ja haudanhoitosopimukset sekä ”kiinteistöjen” alla kirkko ja Kyrönniemi.

1.3 Talousarvion sekä toiminta- ja taloussuunnitelman tehtävät ja periaatteet

Toiminnan ohjauksen näkökulma

Hallintoelimet ja tehtäväalueet ohjaavat toimintaa mm. käyttösunnitelmilla. Talousarvion kiinteä yhteys muuhun suunnitteluun on todettu kirkkojärjestyksessä, jonka mukaan talousarviovuosi on toiminta- ja taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarviossa sekä toiminta- ja taloussuunnitelmassa hyväksytään seurakunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Suunnittelussa korostetaan toiminnan ja talouden tiivistä yhteyttä, taloudellisten resurssien merkitystä ja suunnittelun realistisuutta. Talousarvio sekä toiminta- ja taloussuunnitelma on laadittava siten, että edellytykset seurakunnan tehtävien hoitamiseen turvataan myös pidemmällä aikavälillä.

Kokonaistalouden näkökulma

Talousarvion sekä toiminta- ja taloussuunnitelman tuloslaskelma- ja rahoitusosat toimivat seurakunnan kokonaistalouden ohjausvälineinä. Talousarvion sekä toiminta- ja taloussuunnitelman tulee antaa oikea kuva seurakunnan taloudesta, osoittaa seurakunnan taloudellisen tuloksen muodostuminen sekä keinot kokonaistalouden tasapainottamiseksi ja rahoitustarpeen kattamiseksi.

Tuloslaskelmaosassa esitettävät kokonaistalouden keskeiset erät ovat varsinaisen toiminnan eli käyttötalouden tulot ja menot, verotulot, verotusmenot, keskusrahastomaksut, mahdolliset keskusrahastolta saatavat toiminta-avustukset, rahoitustulot ja -menot sekä suunnitelman mukaiset poistot. Vakaan talouden lähtökohta on, että toiminnan menokehitys sopeutetaan keskeisten tuloerien

kehitykseen. Sopeutuksen onnistuminen näkyy tuloslaskelmaosassa tulorahoituksen riittävyysnä menoihin nähden suunnitelmavuosina. Tuloslaskelmaosan välitulokset ovat toimintakate, vuosikate, tilikauden tulos ja tilikauden ylijäämä/alijäämä.

Rahoitusosassa osoitetaan, miten seurakunnan menot rahoitetaan. Sen avulla kootaan tulorahoituksen ja investointien sekä anto- ja ottolainauksen rahavirrat yhteen laskelmaan. Seurakunnan toiminnan häiriötön jatkuminen edellyttää, että rahan lähteiden on katettava rahan käyttö. Jos tulorahoitus ei riitä menoihin, seurakunnan rahoitusosa osoittaa, miten rahoitustarve katetaan. Seurakunta voi kattaa rahoitustarvettaan mm. käyttämällä rahoitusomaisuutena olevia varoja tai ottamalla lainaa. Seurakunnan on varmistettava maksuvalmiutensa riittävyys.

Seurakuntatalouden keskeinen periaate on tulojen ja menojen tasapaino. Muodollista tulojen ja menojen tasapainottamista eli pyrkimystä nollatulokseen ei edellytetä vuositasolla. Tilikauden tulos talousarviossa yksittäisenä suunnitelmavuotena voi olla yli- tai alijäämäinen. Talousarviossa sekä toiminta- ja taloussuunnitelmassa tai niiden hyväksymisen yhteydessä on päätettävä toimenpiteistä, joilla edellisen vuoden taseen osoittama alijäämä katetaan ottaen huomioon myös talousarvion laatimisvuonna kertyväksi arvioitu ali- tai ylijäämä (KJ 15:1,3).

1.4 Vuoden 2023 talousarvion valmistelun perusteita

Kirkkohallituksen yleiskirje nro 25/2022 30.9.2022

Talousarvion valmistelun perusteet 2023

Talouden nykytila

Kansantalouden tilanne on ollut monien haasteiden edessä koko 2020-luvun alun. Ensin maaliskuussa 2020 yhteiskunnan toiminta häiriintyi koronapandemian ja sen torjumiseksi säädettyjen erilaisten rajoitusten vuoksi. Tautitilanne vaikutti välillä jo rokotteiden myötä helpottavankin, mutta sitten uusien virusmuunnosten vuoksi rajoituksia jouduttiin jälleen kiristämään. Kansantalouden tilanteeseen vaikutti voimakkaasti vuosien 2020–2021 aikana aaltoileva koronatilanne ja -rajoitukset ja vielä tänä vuonnakin muun muassa Kiinan tiukat koronasulut ovat vaikuttaneet maailmantalouden tilaan. Kun koronatilanne alkuvuonna 2022 vaikutti jo helpottavan, Venäjä hyökkäsi Ukrainaun. Maailma oli jälleen aivan uuden tilanteen edessä. Sota Euroopassa järkytti yleistä turvallisuudentunnetta ja toi epävarmuutta talouteen. Erilaiset Venäjälle asetetut talouspakotteet, Venäjän vastatoimet ja pakotteiden seurauksena tapahtunut voimakas Venäjän kaupan heikentyminen, energian hinnan nousu sekä muutokset liikenteessä ja matkailussa vaikuttavat niin yksityisten ihmisten kuin yritystenkin toimintaan merkittävästi.

Inflaatio

Inflaatio voimistui merkittävästi jo pandemian loppupuolella, mitä selittää ainakin pandemian vaikutukset tuotantoketjuihin, muuttunut kulutuskysyntä, talouden nopea toipuminen pandemiasta ja finanssipoliittinen elvytys. Sota ja sen vaikutukset ovat kiihdyttäneet inflaatiota entisestään. Hinnat ovat nousseet laajalti, mutta erityisesti energian hinnan nousu ja energian riittävyys aiheuttavat huolta kaikkialla Euroopassa. Kuluttajahinnoissa on edelleen nousupaineita. Tulevasta talvesta ennustetaan vaikeaa. Myös korot ovat nousseet. Kaikki tämä vaikuttaa talouden nykytilaan voimakkaasti.

Inflaatio, kuluttajahintojen vuosimuutos, oli 7,6 % elokuussa, kun se edellisen vuoden elokuussa oli 2,1 %. Euroalueen inflaatio oli ennakkotietojen mukaan elokuussa 9,1 % (www.tilastokeskus.fi). Elokuussa kuluttajahintoja nosti vuoden takaiseen verrattuna eniten sähkön, bensiinin, dieselin ja omakotitalon peruskorjausten kallistuminen. Kuluttajahintojen nousu leikkaa kotitalouksien ostovoimaa, kulutusta ja talouden kasvua. Palkansaajien reaaliensiot laskivat huhti-kesäkuussa 4,6 % (Tilastokeskus, 26.8.2022) Inflaation odotetaan olevan vuonna 2022 keskimäärin 6,5 prosenttia (VM 19.9.2022). Energian hinta pitää inflaatiota korkeana koko vuoden 2022 ajan ja se on suurin inflaatiota kiihdyttävä tekijä tänä vuonna. Suomen pankin (15.9.2022) vuoden 2022 inflaatioennuste on 7,0 %, OP:n (22.8.2022) ennuste on 6,8 % ja säästöpankkiryhmän (8.8.2022) ennuste 6,5 %.

Bruttokansantuote

Kansantalouden tuotanto (BKT) kasvoi 3,0 % vuonna 2021. Tilastokeskuksen mukaan bruttokansantuotteen volyymi saavutti vuoden 2021 toisella vuosineljänneksellä koronakriisiä edeltäneen tasonsa. Talous toipui ennakoitua nopeammin. Bruttokansantuote kasvoi vielä alkuvuoden 2022 aikanakin, mutta kasvun ennustetaan heikkenevän nopeasti. Talousnäköymä on heikentynyt kesän aikana, erityisesti kärjistynyt energiakriisi on kasvattanut taantumariskiä. Sota, inflaatio ja nousevat korot ovat painaneet kuluttajien luottamuksen talouteen historiallisen alhaisiin lukemiin. (Suomen pankki, 18.8.2022) Valtiovarainministeriö ennusti syyskuussa (19.9.2022) kuluvan vuoden talouskasvuksi 1,7 prosenttia ja Suomen pankki (15.9.2022) 2,2 prosenttia. OP:n elokuisen ennusteen mukaan kasvu olisi 2 prosenttia ja säästöpankkiryhmän ennusteen mukaan 1,6.

Työllisyys

Työllisyysaste on kuluneen vuoden aikana jatkanut kasvuaan. Työllisten määrä on lisääntynyt koronapandemiaa edeltävään aikaan verrattuna. Työllisyysodotukset ovat kuitenkin laskussa kaikilla toimialoilla, mikä ennakoii työllisyystilanteen heikkenemistä. Suhdannenäköymä yhdessä heikentyneiden työllisyysodotusten kanssa ennakoii pitkään jatkuneen suotuisan työllisyyskehityksen päättymistä. Työttömyyden lasku on jo taittunut. (Suomen pankki, 18.8.2022) Työllisyysasteen trendiluku oli elokuussa 73,6 prosenttia, mikä on 1,1 prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuoden 2021 elokuussa. Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan työllisiä oli elokuussa 30 000 enemmän kuin vuotta aiemmin.

Työttömiä oli 187 000, mikä oli 8 000 vähemmän kuin vuosi sitten. Kausitasoitettu työllisyysaste saavutti jo 2021 vuoden heinäkuussa ennen koronakriisin puhkeamista helmikuussa 2020 vallinneen tason. Tilastokeskuksen tietojen (13.9.2022) mukaan koko talouden työpäiväkorjattu palkkasumma oli vuoden 2022 heinäkuussa 6,0 % suurempi kuin heinäkuussa 2021. Työpäiväkorjattu palkkasumma kasvoi heinäkuussa kaikilla päätoimialoilla vuoden 2021 heinäkuuhun verrattuna. Palkkasumma kasvoi yksityisellä sektorilla heinäkuussa 7,0 prosenttia vuodentakaisesta ja julkisella sektorilla 3,7 %. Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan palkansaajien ansiot ovat heinä-syyskuussa 2,5 % suuremmat kuin vuotta aikaisemmin.

Seurakuntatalouksien nykytilanne

Koronapandemian vaikutukset kirkon talouteen eivät ole olleet niin suuria kuin vielä vuoden 2022 talousarviota laadittaessa pelättiin. Vuoden 2021 kirkollisverojen tilitetty määrä nousi +1,3 % ja maksuunpantu vero ennakkotiedon mukaan +2,3 %. Tammi - elokuun 2022 verotulokertymä on 1,3 % suurempi kuin edellisenä vuonna samaan aikaan. Vuonna 2021 kirkollisveroa tilitettiin 912,6 miljoonaa euroa (900,9 milj. vuonna 2020). Kirkollisveron määrä kasvoi 11,7 miljoonalla eurolla. Kirkollisveron tuotto kasvoi 193 seurakuntataloudella (73 %) ja 70 seurakuntataloudella (27 %) se väheni. Seurakuntien välisiä eroja hiippakunnittain tarkasteltaessa, suhteellisesti eniten verotuloja kasvattaneita seurakuntatalouksia oli Kuopion, Helsingin ja Oulun hiippakunnissa. Seurakuntatalouksia, joissa verotulot vähenivät eniten, oli prosentuaalisesti eniten Mikkelin, Porvoon ja Espoon hiippakunnissa.

Verotilitykset ja palkkasumman kehitys

Elokuussa alkuvuoden 2022 verotulokertymä oli 1,4 % suurempi kuin edellisenä vuonna samaan aikaan. Kirkollisverotilitykset ovat pysyneet hyvällä tasolla pandemiasta huolimatta. Tätä selittää se, että ansiotason nousu palkankorotusten seurauksena ja eläkeläisten aiempaa korkeammat eläkkeet. Korona-ajan vaikutuksia seurakuntatalouksiin vähensivät valtion tukitoimet ja se, ettei koronan negatiiviset talousvaikutukset, kuten työtuntien väheneminen, lomautukset, irtisanomiset, vaikuttaisi kohdistuneen niihin ikäryhmiin, joiden kirkkoon kuuluvuus on tyypillisesti korkeinta. Inflaation kiihtyminen nostaa paineita suuremmille palkankorotuksille jo syksyllä 2022. Kunta-alan työ sopimukseen liittyvä palkkaohjelma saattaa ennakoida nykyisiä korkeampia palkkoja tulevina vuosina muillakin sektoreilla. Kunta-alan palkkaohjelman vaikutuksia on vaikea arvioida.

Ennusteita vuodelle 2023

Valtiovarainministeriön syyskuun ennusteiden mukaan BKT kasvaisi 0,5 % vuonna 2023 ja 1,4 % vuonna 2024. Suomen Pankki ennustaa vastaavasti -0,3 % (v. 2023) ja 1,1 % (v. 2024). Uusia ennusteita julkaistaan syyskuussa (Kuntarahoitus, Palkansaajien tutkimuslaitos jne.) Ansiotasoindeksin ennustetaan kasvavan 3,5 % vuonna 2023 (VM 19.9.2022). Kuntien saamiin verotuloihin vuonna 2023 vaikuttaa olennaisesti 1.1.2023 voimaan tuleva sote-verouudistus, joka siirtää kuntien verotuloja valtiolle hyvinvointialueiden toiminnan rahoittamiseksi.

Kirkollisveroennusteet

Kirkollisveron määrään vaikuttavat talouden yleisen kehityksen lisäksi veroperustemuutokset, työllisyystilanne, kirkollisveroprosentin suuruus, seurakunnan jäsenten ansiotulojen ja eläketulojen kehitys ja niitä saavien määrä. Kirkollisverotuloihin, kuten kuntien verotuloihinkin, vaikuttaa 1.1.2023 toteutettava sote-verouudistus. Koska verorakenteen muutokset eivät saa voimaan tullessaan aiheuttaa verotuksen kiristymistä, kaikkien kuntien kunnallisveroprosentteja alennetaan 12,64 %-yks. lain nojalla. Kirkollisveroprosenttien alentaminen on sen sijaan jätetty seurakuntien vapaaehtoisesti tehtäväksi. Valtiovarainministeriön vero-osasto on tehnyt kirkollisveron alentamispainelaskelman, joka on tallennettu Sakastiin. Seurakuntatalouksien tulisi kirkollisveroprosentista vuodelle 2023 päättäessään huomioida VM:n alentamispainetaulukko sekä se, että verouudistus olisi lain tavoitteen

mukaisesti neutraali myös kirkkoon kuuluvien näkökulmasta. Kirkkohallitus on saanut seurakuntakohtaisen kirkollisveroennusteen (FCG) syyskuussa. Verotuloennuste on tallennettu Sakastiin ja kirkon tilastopalveluihin (www.kirkontilastopalvelut.fi) josta se on seurakuntien ladattavissa.

Jäsenmäärän kehitys

Kirkon tilastopalvelussa (www.kirkontilastot.fi) on julkaistu ennuste jäsenmäärän kehityksestä koko kirkon tasolla ja myös seurakunnittain. Ennuste perustuu Tilastokeskuksen väestöennusteeseen ja toisaalta seurakuntien aikaisempaan jäsenkehitykseen. Ennusteen mukaan koko kirkon tasolla jäsenmäärä vähenee lähivuosina noin 1,2 prosenttia vuodessa vanhenevan ikärakenteen ja kirkosta eroamisten vuoksi. Vuoteen 2026 mennessä jäsenmäärä on vähentynyt 5,9 prosenttia (31.12.2021 jäsenmäärään verrattuna). Hiippakunnittain kehitys vaihtelee Helsingin hiippakunnan 2,8 prosentista Mikkelin hiippakunnan 9,3 prosenttiin.

Valtionrahoitus

Laki valtion rahoituksesta evankelisluterilaiselle kirkolle eräisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin tuli voimaan vuoden 2016 alussa, ja samalla luovuttiin seurakuntien yhteisövero-osuudesta. Lain mukaan seurakunnille lailla annettuja yhteiskunnallisia tehtäviä korvataan valtion talousarviosta maksettavalla 114 miljoonan euron suuruisella rahoituksella. Summaan tehdään indeksitarkistus vuosittain. Korvattavia tehtäviä ovat hautaustoimi, väestökirjanpitotehtävät sekä kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja irtaimiston ylläpito. Valtiovarainministeriön talousarvioesityksessä vuodeksi 2023 evankelisluterilaisen kirkon yhteiskunnallisiin tehtäviin on esitetty 121 353 000 euron määräraha. Esityksessä on otettu huomioon 2,1 prosentin indeksikorotus. Rahoitus maksetaan Kirkon keskusrahastolle osissa kuukausittain ja rahoituksen edelleen tilittämisestä seurakuntatalouksille päättää kirkolliskokous marraskuussa. Kirkkohallituksen talousarvioehdotuksessa täysistunnolle esitetään, että summasta 111 828 800 euroa jaetaan seurakunnille euroa/kunnan jäsen -jakoperusteen mukaisesti. Vuoden 2023 määrärahat jaetaan viimeisen vahvistetun väkiluvun mukaan eli tilanteen 31.12.2021 perusteella. Suomen väkiluku 31.12.2021 oli 5 548 241 henkilöä. Valtion rahoituksen jako-osuus on siten 20,156 euroa/kunnan jäsen. Rahoituksesta 7 115 200 euroa käytettäisiin seurakuntien kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ylläpitoon ja 2 409 000 euroa Kirjuri-jäsentietojärjestelmän ylläpito- ja kehitystyöhön. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ylläpitoon osoitetusta määrärahasta jaetaan seurakunnille vuosittain avustuksia kirkollisten rakennusten hoitoon ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaan kirkollisen esineistön konservointiin. Lisäksi Kirkon keskusrahasto jakaa rakennusavustuksia. Rakennusavustusten jakoperusteet uusittiin syksyllä 2021 (yleiskirje 27/2021). Avustusten uudet nimitykset ovat Avustus kirkollisen kulttuuriperinnön hoitoon (ent. valtion rahoituksesta jaettava avustus) ja Kirkon keskusrahaston korjausavustus (ent. kirkon keskusrahaston tuki). Hakuohjeet löytyvät Sakastista: Seurakuntatyö -> Kiinteistöt ja maankäyttö -> Avustukset. Avustusten hakuprosessia ollaan parhaillaan uudistamassa niin, että avustushakemukset vuodelle 2023 tehtäisiin Basis-järjestelmän kautta. Uudesta toimintatavasta ohjeistetaan syksyn aikana. Rahoituslain neljännessä pykälässä säädetään, että Kirkon keskusrahaston tulee toimittaa opetus- ja kulttuuriministeriölle sen määräämät, laissa tarkoitettujen edellä mainittujen yhteiskunnallisten tehtävien kustannusten seuranta varten tarvittavat tiedot. Kirkon keskusrahasto käyttää tietojen

toimittamiseen seurakuntien taloustilastoista johdettuja yhteenlaskettuja kustannustietoja. Seurakunnissa tulee tarkasti noudattaa kirkkohallituksen ohjetta kustannusten kohdentamisesta kirjanpidossa. Tilintarkastajia muistutetaan tarkastamaan, onko seurakunta kirjannut ja ilmoittanut kustannukset ohjeiden mukaisesti.

Maksut kirkon keskushallinnolle

Kirkon keskusrahastomaksu, 6,5 % (esitys) Laskennallisen kirkollisveron perusteella määräytyvä Kirkon keskusrahaston perusmaksu on 6,5 %. Maksu on pysynyt samana vuodesta 2018 alkaen eikä maksuun esitetä muutosta myöskään vuodelle 2023.

Eläkerahastomaksu, 5 % (esitys)

Kirkollisveron perusteella määräytyvä eläkerahastomaksu on 5 %. Maksu on pysynyt samana vuodesta 2018 alkaen eikä maksuun esitetä muutosta myöskään vuodelle 2023.

Seurakunnan rahastomaksujen suuruuden arvioiminen

Seurakunta voi arvioida jo etukäteen sekä keskusrahasto- että eläkerahastomaksun suuruuden. Molemmat maksut perustuvat verovuoden 2021 kirkollisveroon. Seurakuntakohtaiset verovuoden 2021 kirkollisveron ennakkotiedot ovat nähtävissä Verosaajien internet-palvelussa kohdassa Muut tilastot: Maksuunpannut verot, verovuoden 2021 tietoja (päivitetty 29.8.2022), taulukko N181 (veronsaajat.vero.fi). Lopullinen tieto julkaistaan verotuksen valmistuttua marraskuun alkupuolella. Laskennallinen kirkollisvero saadaan jakamalla seurakunnan verovuoden 2021 kirkollisverotuotto seurakunnan vuoden 2021 kirkollisveroprosentilla. Kirkolliskokous tekee päätöksen molempien maksujen suuruudesta marraskuussa.

Verotuskustannukset

Seurakuntataloudet maksavat lain Verohallinnosta (30 §) mukaisesti verotuskustannuksina 3,2 prosenttia Verohallinnon toimintamenoista. Yksittäisen seurakuntatalouden verotuskustannusten laskentaperusteet määräytyvät puolestaan lain 31 §:n mukaan. Verohallinnon antaman ennakkotiedon mukaan seurakuntien osuus olisi yhteensä noin 13,6 miljoonaa euroa (13,9 milj. vuonna 2022). Verotuskustannusosuus peritään seurakunnilta neljässä erässä maaliskuu-, kesä-, syys- ja joulukuun kausitilityksien yhteydessä.

Palkkakulut

Kirkon 1.3.2022 voimaan tullut virka- ja työehtosopimus (KirVESTES) on voimassa 29.02.2024 saakka. Palkkoihin on vuonna 2022 tehty 2,0 %:n yleiskorotus. Vuoden 2023 palkantarkistusten määrästä, ajankohdasta ja toteutustavoista neuvotellaan 31.12.2022 mennessä. Lomarajat maksetaan KirVESTES:n mukaisina.

Henkilösivukulut

Eläkemaksut

Marraskuun kirkolliskokous vahvistaa seurakuntien ensi vuoden palkkaperusteisen eläkemaksun, joka on ollut 28,7 % vuonna 2022. Lisäksi STM vahvistaa työntekijöiden eläkevakuutusmaksut myöhemmin tänä vuonna, mutta jos ne säilyvät ennallaan, niin alle 53-vuotiaiden ja 63 vuotta täyttäneiden maksu on 7,15 % sekä 53–62-vuotiaiden maksu 8,65 % palkoista. Keskimääräinen työntekijöiden eläkemaksu on näin ollen noin 7,7 %. Työnantajan osuudeksi jää siten noin 21 % palkoista.

Muut henkilösivukulut

Vuonna 2023 työnantajan sairausvakuutusmaksu olisi ennakkotiedon mukaan 1,54 prosenttia (1,34 % vuonna 2022) ja työnantajan työttömyysvakuutusmaksu olisi palkkasummarajaan 2 251 500 e saakka 0,52 prosenttia ja ylittävistä osasta 2,06 prosenttia (2,05 % vuonna 2022). Muut työnantajamaksut ovat keskimäärin noin 0,7 prosenttia. Lopulliset päätökset saadaan marraskuussa.

Rakennusten ylläpitokulut

Tilastokeskuksen mukaan (17.6.2022) kiinteistön ylläpidon kustannukset nousivat 8,8 % vuoden 2022 ensimmäisellä neljänneksellä vuoden 2021 vastaavasta ajanjaksosta ja kesäkuussa 9,4 % ja heinäkuussa 8,3 % vuodentakaisesta. Kiinteistön ylläpidon kulueristä eniten ensimmäisellä neljänneksellä kasvoivat sähkön kustannukset, 30,1 %. Veden ja jäteveden kustannukset kasvoivat 3,3 %, korjaukset 8,3 %, lämmitys 11,5 %, jätehuolto 2,9 %, hallinto 2,0 %, käyttö ja huolto 2,1 % sekä ulkoalueiden hoito 1,7 %. Siivouksen kustannukset nousivat 0,4 % ja vahinkovakuutukset 9,3 %. Toisen neljänneksen tiedot on julkaistu 15.9.2022 tilastokeskuksen sivuilla.

Talousarvioavustusten tilittämistä lähetysjärjestöille

Kirkon lähetysjärjestöjen ja Kirkon Ulkomaanavun toiveena on, että seurakunnat ilmoittaisivat järjestöille kohdenneet avustukset heti sen jälkeen, kun niistä on tehty päätökset. Näin toimittaessa järjestöjen taloussuunnittelu olisi varmemmalla pohjalla. Tätä järjestöjen toivetta tukisi parhaiten käytäntö, jossa seurakunta päättäisi jo budjetointivaiheessa avustusmäärärahan jakamisesta järjestöjen kesken. Suositus seurakuntien talousarviomäärä-rahojen jakamisesta kirkon lähetysjärjestöille on julkaistu Evl-Plus -sivustolla: <https://evl.fi/plus/hallinto-ja-talous/tilastot-ja-asiakirjat/lahetystyon-ja-kansainvalisen-avustustoiminnan-tilastoja>.

Taloudelliset avustukset seurakunnille

Seurakuntataloudet voivat hakea verotulojen täydennysavustusta ja harkinnanvaraista avustusta. Verotulojen täydennysavustusten jakoperusteita muutettiin vuodesta 2018 alkaen. Verotulojen täydennysavustuksen määrä seurakuntataloutta kohti muodostuu laskelman perusteella. Laskentaperusteisiin ei ole tulossa uusia muutoksia. Tarkemmat tiedot ja ohjeet löytyvät Sakastista: Hallinto ja talous – Keskusrahasto – Avustusjärjestelmä.

Muuta huomioon otettavaa

Kirkon jäsenmäärän ennustetaan laskevan vuodesta 2021 vuoteen 2026 saakka noin 5,9 % (Kirkon tilastopalvelu). Pidemmän aikavälin ennusteessa jäsenmäärän arvioidaan laskevan noin 10 prosenttia vuoteen 2030 ja noin 21 prosenttia vuoteen 2040 mennessä. Jäsenmäärä laskisi noin 790 000 jäsenellä vuosina 2021–2040, keskimäärin noin 42 000 jäsentä/vuosi.

Huomionarvoista on, että verotulojen arvioidaan euromääräisesti kasvavan vuoteen 2030 mennessä noin 9 prosenttia, vaikka samana ajanjaksona jäsenmäärän laskuksi arvioidaan noin 10 prosenttia. Euromääräiset verotulot eivät siis laske jäsenistön määrän laskiessa. Tulevina vuosina harveneva jäsenistö maksaa vuosi vuodelta enemmän kirkollisveroa per veronmaksaja. Veronmaksajat ovat kuitenkin suurelta osin eläkeiässä tai jo hyvin lähellä sitä. On luonnollista, että jäsenmäärä vähenee lähitulevaisuudessa merkittävästi juuri tämän ikäryhmän osalta.

Verotuloennusteita tulkittaessa tulee huomioida, että vaikka kirkollisverotuottojen euromääräinen lasku olisikin vielä verraten vähäistä, kirkollisverotuottojen ostovoima vähenee tuntuvasti inflaation myötä. Seurakunnat maksavat hintojen nousun myötä aiempaa enemmän energiasta, aineista ja tarvikkeista sekä palveluista. Myös palkat nousevat. Kirkollisverotuotot vähenevät suhteellisesti.

Seurakuntien eriytymiskehitys on ilmeistä. Vaikka joissakin seurakuntatalouksissa kirkollisverotuottoja vielä kertyy, monet pienet seurakunnat ovat jo nyt taloudellisesti tiukoilla ja toimintamahdollisuuksia on vähän tai ei enää juuri ollenkaan. Seurakuntien strategia tulevia vuosia varten tulee nyt laatia ottaen huomioon niukkenevat resurssit. Kun resurssit niukkenevat, pitää miettiä keinoja talouden tasapainottamiseksi. Säästöä voidaan aikaansaada luopumalla kiinteistöistä ja panostamalla tilojen monikäyttöisyyteen, luopumalla joistain työmuodoista, keskittämällä toimintaa, kokeilemalla uusia toimintatapoja tai kehittämällä yhteistyötä muiden seurakuntien ja toimijoiden kanssa. Vapaaehtoiset ovat merkittävä apu toiminnan järjestämisessä henkilöstöresurssien niuketessa. Mikäli edellä mainitut keinot eivät riitä, yhtenä vaihtoehtona on taloudellisesti ja toiminnallisesti järkevää selvittää myös mahdollisuus seurakuntarakennemuutokseen. Seurakuntaliitos voi olla positiivinen muutos, uusi mahdollisuus, joka turvaa alueen seurakunnallisen toiminnan, luo mahdollisuudet monipuolisempaan toimintaan ja parantaa henkilöstön työhyvinvointia. Koska monilla seurakunnilla taloudellinen tilanne on vielä verraten hyvä, tulevaisuuden strategiaa ja ratkaisuja kannattaa valmistella huolellisesti.

Julkisyhteisöjen taloudenhoidon perustana on talouden tasapaino. Käytännössä talous on aina yli- tai alijäämäinen, mutta pitkällä aikavälillä sen tulee olla keskimäärin tasapainossa. Talouden suunnittelussa pitää ottaa huomioon seurakunnan talouden nykytilan yli- tai alijäämäisyys. Seurakuntatalouden voidaan katsoa olevan vakavissa taloudellisissa vaikeuksissa, jos taseeseen on kertynyt alijäämää. Tilanne on erittäin vaikea, jos tilikauden tulos on ollut negatiivinen kahtena tai useampana vuotena. Talouden tasapainon mittarina suositellaan käytettäväksi vuosikatteen määrän suhdetta tulevien investointien ja lainanlyhennyksen vuosikeskiarvoon.

Seurakunnassa, jossa uhkana on alijäämäinen talousarvio vuodelle 2023 tai jossa vuosikate ei riitä kattamaan vastaisia investointeja ja lainanlyhennyksiä, on talouden tasapainottamiseksi laadittava vähintään kolme vuotta kattava suunnitelma. Tuona aikana talous on saatettava tasapainoon. Seurakunnan tulee aktiivisesti ja säännöllisesti itse seurata talouden kehitystään sekä hallinnon ja toiminnan tilaansa. Oman seurakunnan tilannetta tulee arvioida kriisiytyvän seurakunnan mittareiden (yleiskirje 28/2021) valossa niin talousarviossa kuin tilinpäätöksessäänkin. Jos seurakunta on taloudellisissa vaikeuksissa, talouden tasapainotustoimenpiteisiin on ryhdyttävä välittömästi. Avoin

keskustelu on avainasemassa. Taloudellista tilannetta voidaan parantaa lisäämällä tuottoja ja/tai vähentämällä kuluja. Tuottojen lisääminen kirkollisveroa vuodelle 2023 korottamalla ei kuitenkaan ole perusteltua soteuudistuksen myötä tapahtuvan verouudistuksen vuoksi.

Kaikkien seurakuntien tulee laatia kiinteistöstrategia tukemaan vuosikatteen riittävyden arviointia, seurakunnan päätöksentekoa ja talouden tasapainottamista. Kiinteistöstrategia suositellaan laadittavan seurakuntien kiinteistöstrategiamallin mukaan. Kirkkohallituksen täysistunnon hyväksymä malli ja siihen liittyvät taulukot ja ohjeet löytyvät Sakastista: Seurakuntatyö -> Kiinteistöt ja maankäyttö -> Kiinteistöstrategia. Energiakustannusten noustessa kiinteistökulut ovat seurakunnalle vielä aiempaakin merkittävämpi kuluerä. Kiinteistökuluja voidaan vähentää muun muassa luopumalla kiinteistöistä sekä karsimalla käyttö- ja ylläpitokustannuksia. Kiinteistömenoissa voidaan saavuttaa säästöjä parantamalla energiatehokkuutta, muuttamalla kiinteistöjen lämmitysmuotoa ja lisäämällä kiinteistöautomaatiota. Kirkkohallitus myöntää seurakunnille hiilineutraalisuusavustusta myös vuonna 2023 rakennusten energiatehokkuuden parantamiseen ja fossiilisia energialähteitä käyttävien lämmitysjärjestelmien muutokseen eli fossiilisista polttoaineista luopumiseen.

Ennakoiva henkilöstösuunnittelu on avainasemassa, koska huolellisella pidemmän aikavälin henkilöstösuunnittelulla turvataan riittävät ja tarkoituksenmukaiset resurssit seurakunnan toiminnan toteuttamiseksi tulevaisuudessakin. Henkilöstösuunnittelua tulee tehdä, jos mahdollista, yhdessä alueen muiden seurakuntatalouksien kanssa. Näin voidaan suunnitella mahdollisia yhteisiä virkoja sekä muita yhteistyömuotoja ja sitä kautta saavuttaa säästöjä ja turvata toiminta. Tulevina vuosina yhä suurempi osa kirkollisverotuloista kuluu henkilöstökuluihin. Mahdollisuus henkilöstön vähentämiseen ns. luonnollisen poistuman (eläköityminen, henkilön siirtyminen toisen työnantajan palvelukseen tms.) kautta kannattaa hyödyntää silloin kun se on mahdollista. Näin voidaan mahdollisesti välttyä lomautuksilta ja irtisanomisilta tulevaisuudessa. Työtehtäviä voidaan myös järjestellä uudelleen ja tehtävänkuvia muokata. Vapaaehtoisten aktivointi hyödyttää kaikkia. Oman seurakunnan talouden ja toiminnan tilaa kannattaa tarkastella säännöllisesti, realistisesti ja ennakoiden. Seurakuntatalouden talousarvio vuodelle 2023 laaditaan päivitetyn talousarvio-ohjeen mukaisesti. Talousarvio-ohjetta tulee soveltaa kuitenkin viimeistään laadittaessa talousarviota vuodelle 2024 (yleiskirje 24/2022).

Virastokollegion 17.6.2020 ohje päivittää kirkkohallituksen yleiskirjeen 10/2005 ohjetta käyttöomaisuuskirjanpidosta ja poistojen laskemisesta. Seurakuntatalouden taloussääntömallin 18 §:n mukaan kiinteän omaisuuden kirjanpito hoidetaan Kirkon palvelukeskuksen järjestelmässä. Käyttöomaisuuden ja muun pysyviin vastaaviin kuuluvan aineellisen omaisuuden hankintameno aktivoidaan taseeseen ja kirjataan vaikutusaikanaan suunnitelman mukaan poistoina tuloslaskelman kuluksi (KPL 5:5,1). Kirkkovaltuusto hyväksyy suunnitelmapoistojen perusteet ja päättää taseeseen merkittävän käyttöomaisuuden aktivointirajan. Kirkkoneuvosto/kirkkoneuvoston taloudellinen jaosto antaa ohjeen irtaimistoesineen poistamisesta käytöstä.

Investoinnit aktivoidaan taseen pysyviin vastaaviin. Pysyviin vastaaviin kirjataan useampana kuin yhtenä tilikautena tuloa tuottamaan tarkoitetut (=palvelutuotannossa olevat) erät. Kun investointi on seurakunnalle tuloa tuottava (=palvelutuotannossa) kahtena tilikautena, hankinta täyttää ”usean tilikauden” vaatimuksen. Seurakunta määrittelee olennaisuuden periaatetta noudattaen euromääräisen rajan, minkä rajan yli menevät hankinnat kirjataan investoinneiksi ja aktivoidaan taseeseen pysyviksi vastaaviksi.

Seurakuntatalous päättää itse minkä suuruisia hankintoja tai hankkeita aktivoidaan taseeseen tai kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan. Aktivointiraksi suositellaan vähintään 10 000 euroa, mutta suurilla seurakunnilla raja voi olla selvästi suurempi.

Seurakuntatalouden suuruus, jäsenmäärän lisääntyminen tai vähentyminen sekä lähimenneisyydessä tapahtuneet että tulevat investointitarpeet vaikuttavat siihen, miten seurakuntatalous määrittelee oikean poistotason. Koska investoinnit lisäävät poistojen määrää tuloslaskelmaan, kasvava vuosikatetarve on huomioitava investointien suunnitteluvaiheessa. Investointien toteuttaminen tasaisesti vuosien ja vuosikymmenien kesken on seurakunnan tasapainoisen kehittämistyön kannalta tarkoituksenmukaista.

Seurakuntatalouksissa tulee noudattaa päivitettyä ohjetta tilivuodesta 2021 alkaen.

2. TALOUSARVION LAADINTA

Vuosi 2020

Vuonna 2020 ansio- ja pääomaverotuloja kertyi **608.838** euroa ja valtionrahoitusta **71.016** euroa, yhteensä **679.854** euroa. Tilikauden ylijäämä oli **60.088** euroa. Seurakunnan jäsenmäärä laski 73 henkilöllä ollen 31.12.2020 2861.

Vuosi 2021

Vuonna 2021 ansio- ja pääomaverotuloja kertyi **641.991** euroa ja valtionrahoitusta **69.948** euroa, yhteensä **711.939** euroa. Verotulojen täydennysavustusta seurakunta sai **3.076** euroa. Tilikauden ylijäämä oli **69.265,77** euroa. Vieremän seurakunnan jäsenmäärä oli vuoden 2021 lopussa 2793 henkilöä (vuonna 2020, 2861). Jäsenmäärä väheni 68 henkilöllä eli 2,38 %.

Vuosi 2022

Vuonna 2022 ansio- ja pääomaverotuloja on kertynyt lokakuun loppuun (19.10.2022) mennessä **491.478** euroa, josta valtionrahoitusta **58.090** euroa, yhteensä **549.568** euroa. Kertymä on 8,13 % pienempi kuin vastaavana aikana vuonna 2021. Toteuma talousarvioon verrattuna on 86%. On kuitenkin huomioitava, ettei verotilitysten vertaaminen edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan välttämättä anna oikeaa kuvaa alkuvuoden tilitysmäärästä eikä sen perusteella voi tehdä koko vuotta koskevaa arviota. Koronavuodet ja maailmantalouden tilanne, kuten Ukrainan sodan aiheuttama energiakriisi, voivat edelleen lopputulemaan. Seurakunnan jäsenmäärä 30.9.2022 oli 2724 henkilöä.

Talousarvion perustana on käytetty vuoden 2022 kirkollisveroprosenttia 1,8 jota neuvosto on esittänyt valtuustolle käytettäväksi myös vuonna 2023.

Talousarvion laadinnassa on huomioitu kirkkohallituksen yleiskirjeen 25/2022 (30.9.2022) mukaiset maksut ja kustannukset.

- verotuskustannusten hienoinen nousu

- Uusi KirVESTES on voimassa 1.3.2022 – 29.2.2024. Palkkakulujen nousu 2,0 % 1.6.2022 alkaen.

Vuoden 2023 palkantarkistusten määrästä, ajankohdasta ja toteutustavoista neuvotellaan

31.12.2022 mennessä.

- kaikki henkilösivukulut 23,76 %

- eläkerahastomaksu 5,0 %

- kirkkohallitukselle maksettava seurakuntamaksu 6,5 %

- vuoden 2023 määrärahat jaetaan viimeisen vahvistetun väkiluvun mukaan eli tilanteen 31.12.2021 perusteella. Suomen väkiluku 31.12.2021 oli 5 548 241 henkilöä. Valtion rahoituksen jako-osuus on siten 20,27 euroa/kunnan jäsen. Vieremän kunnan jäsenmäärä 31.12.2021 oli 3490. Vuonna 2023 valtion rahoituksen arvioidaan olevan 70.742 euroa.

2.1 Yksityiskohtia talousarviosta

Kirkkoneuvosto antoi 6.9.2022 kokouksessaan raamibudjetin, missä toimintakate oli 683.706. Työntekijät ovat antaneet esityksensä toimintamäärärahoista. Vuoden 2023 talousarviossa toimintakate on 591.853,00 euroa. Näin ollen annettu raamibudjetti alittuu 91.853 euroa. Verotulot vuodelle 2023 on arvioitu uudelleen FCG:n tuottaman tilaston (lokakuu 2022) ([Talousarvion valmistelu ja talouden ennusteet - Sakasti](#)) sekä Valtionvarainministeriön tuottaman kirkollisveron alentamispaive – taulukon mukaan ([Kirkollisvero - Sakasti](#)) joiden perusteella verotuloiksi vuodelle 2023 on arvioitu 660.000 euroa. Näin ollen verotulot tulevat ylittymään suhteessa annettuun raamibudjettiin.

Palkkakuluissa on otettu huomioon lisähenkilöstön tarve rippikoulun osalta ja varhaiskasvatuksen leirityöskentelyssä. Lisäksi on musiikin osalta varaus esiintymispalkkioihin, kanttorin ja suntion lomien tuuraukseen. Kesäkaudelle hautausmaa/puutarhapuolelle palkataan kausityöntekijät edellisvuosien tapaan.

Määrärahojen yksityiskohtaisempia perusteluja on kohdassa 3. Samassa kohdassa on myös kirjattuna työalojen toiminta-ajatukset sekä toiminta- ja taloussuunnitelmat vuosille 2023 - 2025.

Investointeja

Ruumishuoneen pylväiden kunnan kartoittaminen ja mahdollinen uusiminen sekä ruumishuoneen maalaaminen: 1 000 €

Kirkon paloilmoitinjärjestelmän uusiminen, suunnittelu ja asennus: 20 000 euroa (varaus v. 2024).

Kirkon vesikaton korjaussuunnitelma (myös kellotorni), rakenteiden korjaustöiden suunnittelu, rakennepiirustukset ja työohjeet, julkisivujen korjaustöiden ja maalaustöiden suunnittelu, alttaritaulun sivuseinäpäätyjen lisälämmöneristys suunnittelu, pölynhallintasuunnitelma ja alustava kustannusarvion suunnittelu: 21 654 euroa.

Tuloslaskelmaosassa vuosikate on 68.477,00 euroa ylijäämäinen. Suunnitelman mukaisten poistojen jälkeen tilikauden tulos on 23.249,00 euroa ylijäämäinen.

Rahoituslaskelmaosa kertoo sen, riittävätkö verotulot ja muut tulot seurakunnan menojen kattamiseen. Siihen ei tule poistoja mukaan, mutta toisaalta siinä on investointimenot sekä lainojen lyhennykset.

2.2. Henkilöstömenojen osuus

Henkilöstö on seurakunnissa tärkein voimavara. Hyvin johdettuna erilaisuus, myös eri-ikäisyys, on työpaikan osaamis pääomaa. Samalla henkilöstö on myös suurin kustannustekijä. Työntekijöille on varattu virkistysmäärärahaa vuosittain. Kehityskeskustelut käydään tarpeen mukaan.

Henkilöstön palkkamenojen osuus:

	2021 (TP)	2022 (TA)	2023 (TA)	2024 (TS)	2025 (TS)
Rahapalkat	298 633	305 507	311 068	311 068	311 068
Eläkekulut ja stm-maksut	68 861	71 991	73 694	73 694	73 694
henkilöstökulujen oik		- 800	- 1500		
Yhteensä	369 340	376 698	383 262	384 762	384 762

2.3 Verotulojen ja henkilöstömenojen kehitys

VEROTULOT HENKILÖSTÖMENOT %

(BRUTTOMENOT)

Verovuosi	Verotulot (€)	Henkilöstömenot (bruttomenot) €	Henkilöstömenojen osuus verotuloista %
2015	762.756	478.100	62,68
2016	712.369	408.196	57,30
2017	721.353	383.256	53,13
2018	673.292	340.551	50,58
2019	746.431	374.558	50,19
2020	679.854	335.630	49,36
2021	641.991	369.340	57,53
2022 (TA)	639.000	376.698	58,95
2023 (TA)	660.000	383.262	58,07

Henkilöstömenoihin ei sisällytetä matkakorvauksia ja koulutuksia.

Seuraavat erät pienentävät henkilöstömenoja:

1. Haudanhoidoista peritään asiakkailta hoitomaksuja arviolta 37.000 euroa, jolla katetaan hautausmaan hoitajien palkat (kohdistuvat yksityisiin hautoihin), taimet, mullat, lannoitteet, rekisterin ylläpito ja laskutus. Arvio palkkoihin kohdistuvasta summasta on noin 33.000 euroa.

2. Koululaisten palkkoja katetaan kunnan kesätyötuella n. 200-250 euroa/koululainen.

2.4 Tilien sisältö

Kirkon palvelukeskuksen asiakasseurakuntien tililuettelo ja kirjausohje päivitettiin Kirkkohallituksen virastokollegion päätöksellä 22.11.2018. Tililuettelo ja kirjausohje löytyvät kokonaisuudessaan Sakastin sivuilta. Uusittu tililuettelo ja kirjausohje otetaan käyttöön tilivuodesta 2020 alkaen.

Toimintatuotot

Toimintatuottoihin kirjataan tilikaudelle jaksotetut tuotot. Sisäinen myynti ja muut sisäisen laskutuksen ja veloituksen tuotot merkitään tileille 390000-394100 tilinpäätöksessä tehtävää eliminointia varten. Toimintatuotot eritellään suoritteen luovutusajankohdan mukaan tai valmistusasteen perusteella (esim. rakennusurakka). Toimintatuotoista vähennetään myynnin oikaisuerät. Myyntisaamisten luottotappiot kirjataan tilille 495000.

300100 - 306000	Korvaukset
310000 - 314900	Myyntituotot
315000	Maksutuotot
317000 - 319900	Seurakuntatyön maksutuotot
321000 - 321900	Hautaustoimeen liittyvät maksutuotot
323000 - 323900	Hautojen hoitoon liittyvät tuotot
324000 - 325000	Muut maksutuotot
330000 – 357000	Vuokratuotot
360000 – 361000	Metsätalouden tuotot
362000 – 369000	Kolehdit, keräykset ja lahjoitukset
370000 – 375500	Tuet ja avustukset
381000 – 383500	Muut toimintatuotot
387511 – 387514	Tilit ovat kulttuurihistoriallisin perustein tehtyihin investointeihin liittyviä järjestelmäteknisiä aputilejä, jotka ovat vain Kipan käytössä.
390000 – 394100	Sisäiset tuotot
398000	Valmisteverastojen muutokset
399000	Valmistus omaan käyttöön

Toimintakulut

400000 – 409900 Palkat ja palkkiot

Palkat sisältävät ennakonpidätyksenalaiset palkat, palkkiot ja korvaukset. Palkkojen erittely voidaan tehdä pääkirjatilien sijasta palkkakirjanpidossa. Henkilöstökulujen erittely palkkoihin ja henkilösivukuluihin on esitettävä tuloslaskelmassa. Arvonlisäverolliset palkat kirjataan luonteensa mukaisille palkkatileille käyttäen arvonlisäverokoodia. Maksetut palkat ja palkkiot sisältävät palkat ja palkkiot, ansionmenetyksestä maksetut korvaukset sekä muut ennakonpidätyksen alaiset kustannusten korvaukset, joista maksetaan työnantajan sosiaaliturvamaksut. Myös ennakonpidätyksen alaiset luottamushenkilöiden palkkiot, vaikka niistä ei makseta eläkevakuutus- eikä sosiaaliturvamaksuja, ennakonpidätyksen alaiset päivärahat ja siviilipalvelusmiehille maksetut päivärahat. Eläke- ja sosiaaliturvamaksujen täsmäytysten helpottamiseksi tällaiset erät on perusteltua erottaa maksettujen palkkojen ja palkkioiden ryhmässä omille alatileilleen tain erottaa muulla tunnisteella. Siviilipalvelusmiehistä aiheutuneet muut kustannukset kuin päivärahat kirjataan ao. kululajeihin.

40-alkuisille tileille kirjaus tapahtuu vain palkanlaskennan kautta.

410000 – 418300 Henkilöstösivukulut

Henkilösivukuluja ovat palkoista ja palkkioista maksettavat sosiaalivakuutusmaksut. Niitä ovat työnantajan sosiaaliturvamaksu (sotu-maksu), eläkevakuutusmaksut (KiEL-maksu), työttömyysvakuutusmaksu, tapaturmavakuutusmaksu ja ryhmähenkivakuutusmaksu.

420000 – 424000 Henkilöstökulujen oikaisuerät

430000 – 447100 Palvelujen ostot

Palveluiden ostoihin kuuluvat ulkopuolisilta ostetut palvelut sekä palveluiden tuottajan laskuttamat tarvike- ja matkamenot. Elinkeinonharjoittajien ja muiden palveluyritysten laskuttamat palvelut (sisältää myös esimerkiksi tehtyjä työtunteja) kirjataan palvelujen ostoihin luonteensa mukaisille tileille (y-tunnus ja ennakonperintärekisteriote oltava). Ennakonpidätysten ja sosiaalivakuutusmaksujen alaiset palvelut kirjataan palkanmaksun kautta luonteensa mukaisille palkkatileille. Myös henkilöstölle hankitut matkustus-, ravitsemus-, terveys-, opetus- ja kulttuuripalvelut kirjataan palveluiden ostoihin.

447500 Aktivoidut palveluiden ostot (kirjataan investointitilien kautta käyttäen investointitilausta)

447600 – 447899 Investointitilit (erillinen ohje ja taulukko)

448100 – 449400 Sisäiset erät

450000 – 458200 Vuokratulut

459100 – 459400 Sisäiset vuokrat

460000 – 475000 Aineet, tarvikkeet ja tavarat, ostot tilikauden aikana

Tiliryhmään Aineet, tarvikkeet ja tavarat sisällytetään käyttökuuluina käsiteltävät kaluston, välineiden sekä raaka- ja tarveaineiden tilikauden aikaiset suoriteperusteiset ostot. Tilikauden ostomenot oikaistaan tuotannon tekijöiden käyttöä vastaavasti kuluiksi oikaisemalla ostomenoja tuloslaskelmassa varastojen muutoksella. Aineet, tarvikkeet ja tavarat voidaan kirjata tuloslaskelmaan kuluksi myös käytön mukaan, jolloin ostomenoja ja varastojen muutosta ei erikseen esitetä. Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin luetaan myös lämmön, veden ja sähkön hankintakulut. Jos vakuutuskorvauksella rahoitetaan vahingoittuneen omaisuuden kunnostusta, kirjataan saatu vakuutuskorvaus menon oikaisuksi. Huomattavista vakuutuskorvauksista tulee tehdä maininta tilinpäätöksessä tasekirjan liitetietoihin.

479000 Varastojen lisäys tai vähennys

480000 - 489000 Annetut avustukset

Seurakunta voi varata talousarvioonsa avustuspäämäärärahat. Kaikista avustuksista on oltava joko hallintoelimen (kv, kn, ykv, ykn, srkn tai johtokunta) päätös, tai jos päätösvaltaa on siirretty viranhaltijalle, viranhaltijan päätös. Suomen Merimieskirkko ry:lle ja Kirkon ulkomaanavun säätiölle annettavat avustukset kirjataan tehtäväalueelle/kustannuspaikalle Kansainvälinen diakonia ja muu kansainvälinen toiminta.

490000 - 499990 Muut toimintakulut

500000 – 511000 Kirkollisvero ja valtion rahoitus

520000 Verotuskulut

530000 – 535000 Keskusrahastomaksut

540000 – 544000 Toiminta-avustukset

600000 – 638000 Rahoitustuotot ja –kulut

640000 – 661000 Poistot ja arvonalennukset

999000 – 999400 Sisäiset vyörytyserät

680000 – 681000 Poistoeron lisäys tai vähennys

683000 – 684000 Varausten lisäys tai vähennys

687000 – 688000 Rahastojen lisäys tai vähennys

2.5 Henkilökunnan palkkojen kohdentaminen v. 2023

Virka/toimi	Kustannuspaikka	%
Kirkkoherra	1011010101 hallintoelimet	25
	1012010201 jumalanpalveluselämä	20
	1012020202 hautaan siunaaminen	20
	1012030203 muut kirkolliset toimitukset (sis.sielunhoito)	15
	1012050205 muut srk-tilaisuudet	15
Seurakuntapastori	1012010201 jumalanpalveluselämä	20
	1012020202 hautaan siunaaminen	15
	1012030203 muut kirkolliset toimitukset	5
	1012350235 rippikoulu	25
	1002360000 nuorisotyö	25
Kanttori	1012600300 nimikkolähetti	10
	1012010201 jumalanpalveluselämä	25
	1012020202 hautaan siunaaminen	20
Kanttorin sijainen	1012030203 muut kirkolliset toimitukset	10
	1012050205 muut srk-tilaisuudet	10
	1012220220 musiikki	20
	1012350235 rippikoulu	15
	1012220220 musiikki	100 (toim. palkkio)
Diakonissa	1002310000 varhaiskasvatus	20
	1012350235 rippikoulu	10
	1012410241 diakonia	70

Taluspäällikkö	1011010101 hallintoelimet	40	
	1011050000 talous,- henkilöstö- ja yleishallinto	60	
Toimistosihteeri	1011050000 talous,- henkilöstö- ja yleishallinto	40	
Suntion tuuraus	1012010201 jumalanpalveluselämä	20	
sisältyy tehtävään	1012020202 hautaan siunaaminen	15	
	1014040440 hautaustoimi	10	
	1015020520 kirkko	5	
	1015060530 srk-talo	10	
Emäntä	1012350235 rippikoulu	tarvittaessa kutsuttava	
	1002360000 nuorisotyö		
Siivooja	1015060530 srk-talo	Tuntityö	
	1015080550 Kyrönniemi ulkoinen		
Suntio/vahtimestari	1012010201 jumalalpalveluselämä	50	
	1014040440 varsinainen hautaustoimi	50	
Puutarhuri	1014030431 hautausmaakiinteistöt	25	
	1014050450 haudan kesähoito	}	
	1014050105 haudanhoito 5 vuotta		50
	1014050000 hautainhoitorahasto		
	1015080550 Kyrönniemi	25	
Hautausmaan kesätyöntekijät	1014030431 hautausmaakiinteistöt	50	
	1014050450 haudan kesähoito	25	
	1014050105 haudanhoito 5 v	25	

Kausityöntekijä	1015080550	Kyrönniemi ulkoinen	60	
	1015080551	Kyrönniemi sisäinen	20	
	1014050450	Haudanhoitosopimukset	20	
Kausityöntekijä	1014030431	hautausmaakiinteistöt	30	5 kk
	1014050450	haudanhoitosopimukset	70	

2.6 Talousarvion sitovuustaso

Talousarvion sitovuus merkitsee sitä, että määrärahaa ei saa käyttää muihin kuin kirkkovaltuuston hyväksymässä talousarviossa osoitettuihin tarkoituksiin eikä enempää kuin niihin on osoitettu (KJ 15:2). Talousarviossa hyväksytyt talousarvion toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutumiseen myönnetyt määrärahat sekä menoja kattavat tuloarviot sitovat seurakuntatalouden hallintoelimiä ja henkilöstöä. Talousarviossa hyväksytyt tavoitteet ovat sitovia. Kaikkia talousarvion tavoitteita koskee **noudattamisvelvoite ja raportointivelvoite**. Talousarvion sitovuus, ts. taso, millä talousarvio sitoo käyttäjiään kirkkovaltuustoon, kirkkoneuvostoon tai aiempiin hallintoelimiin nähden, voidaan määrittellä taloussäännössä (taloussääntömalli 3 §) tai siitä voidaan päättää vuosittain talousarvion sekä toiminta- ja taloussuunnitelman hyväksymisen yhteydessä.

Määrärahojen ja tuloarvioiden sitovuus

Määräraha on kirkkovaltuuston talousarviossa tehtäväalueelle antama, euromäärältään ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuutus varojen käyttämiseen. Tuloarvio on kirkkovaltuuston talousarviossa tehtäväalueelle asettama tulotavoite.

Talousarvioon merkitään määrärahat ja tuloarviot pääsääntöisesti bruttoluvuin vähentämättä tuloja menoista tai menoja tuloista. Määrärahat ja tuloarviot voivat kuitenkin seurakunnassakin olla sitovia bruttositovuuden sijasta myös nettona, jolloin esim. tehtäväalueen toimintatulojen ja -menojen erotus eli toimintakate on sitova. Nettoperiaatteen hyväksyminen edellyttää määrärahojen ja tuloarvioiden yhdenmukaista kohtelua. Määrärahan korottamista tai tuloarvion alentamista koskeva talousarvion muutos on käsiteltävä kirkkovaltuustossa riippumatta siitä, johtuuko poikkeama arvioitujen bruttomenojen ylittymisestä vai bruttotulojen alittumisesta.

Toimielimet (kirkkovaltuusto ja kirkkoneuvosto) päättävät määrärahoista ja tuloarvioista kokonaissummoina, sillä tasolla jolla talousarvio on sitova kyseiseen toimielimeen nähden. Tätä tarkemmalla tasolla tehtäviä määräraha- tai tuloarvomuuoksia ei tarvitse hyväksyä kyseisessä toimielimessä.

Toiminnallisten tavoitteiden sitovuus

Toiminnallinen tavoite on kirkkovaltuuston talousarviossa tehtäväalueelle sitovana hyväksymä tavoite, joka voi koskea määrärahan käyttötarkoitusta, palvelujen määrää tai laatua. Tavoite voi olla myös toiminnan kehittämissuuntaa ohjaava.

Sitovien toiminnallisten tavoitteiden lisäksi talousarviossa voidaan toiminnalle asettaa myös muita tavoitteita.

Tavoitteiden toteutumista seurataan ja arvioidaan toimintavuoden aikana toiminnan ja talouden raportoinnin yhteydessä (taloussääntömalli 23 §). Vain sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen raportoidaan tilinpäätöksen toimintakertomuksessa, muiden mahdollisten tavoitteiden toteutuminen esimerkiksi vuosikertomuksessa.

Kirkkoneuvosto 6.9.2022 98§ /Kirkkohallituksen yleiskirje nro 17/2022 3.5.2022

Seurakuntien kirjanpidon tehtäväalueiden muuttaminen 1.1.2023 lukien. Seurakuntien talous jaetaan pääluokkiin, joita ovat hallinto (Pääluokka 1), seurakunnallinen toiminta (Pääluokka 2), yhteiset seurakunnalliset tehtävät (Pääluokka 3), hautaustoimi (Pääluokka 4), kiinteistötoimi (Pääluokka 5) ja tuloslaskelmaosa (Pääluokka 6). Seurakuntatalouksien tulee ottaa huomioon uusi tehtäväaluejako talousarviossa 2023.

(Kirkkovaltuusto hyväksynyt muutokset 21.10.2015 38 §)

Talousarvion sitovuustaso kirkkovaltuustolle ja kirkkoneuvostolle ulkoisten tulojen ja menojen osalta on seuraava:

(Nettomenot eivät saa ylittyä ilman kirkkovaltuuston lupaa)

Käyttötaloudessa

I pääluokassa/YLEISHALLINTO pääluokkataso

II pääluokassa/SEURAKUNNALLINEN TOIMINTA pääluokkataso

IV pääluokassa/HAUTAUSTOIMI pääluokkataso

V pääluokassa/KIINTEISTÖTOIMI pääluokkataso

Poikkeuksen, joiden osalta tilitason ylittäminen ei ole luvallista, muodostavat seuraavat tiliryhmät:

- palkat ja muut henkilöstömenot
- osuudet ja korvaukset
- avustukset

Investoinneissa sitovia ovat kiinteistöjen, hautausmaiden yms. hankekohtaiset investointimäärärahat. Kalustohankinnoissa vain loppusumma on valtuustoon nähden sitova.

Talousarvio on sitova ohje seurakunnan talouden hoitamista varten. Mikäli toimintaa on tarvetta laajentaa oleellisesti tai aloittaa uusi toiminta, jota ei ole määritelty talousarviossa, tulee siihen olla lupa kirkkoneuvostolta.

3. TALOUSARVIO VUODELLE 2023 JA TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2024 - 2025

3.1 HALLINTO, PÄÄLUOKKA 1

101 Hallintoelimet, tehtäväalue 101

1011010101

Tehtäväalueeseen yhdistyy 1.1.2023 alkaen kirkolliset vaalit, kirkkoneuvosto ja -valtuusto.

Toiminta-ajatus

Pidämme hengellisen sanoman keskeisesti esillä.
Seurakuntamme työn rakenteet.

Painopisteet 2023 – 2025

Pidämme selkeästi esillä seurakunnan jäsenyyden merkitystä, ettei kukaan harkitsisi eroamista seurakunnasta tietämättömyyden vuoksi.
Vahvistamme työntekijöiden ja luottamushenkilöiden yhteistyötä ja yhteistä työnäkyä.

Tavoitteet 2023

Kirkkoneuvosto ja -valtuusto kokoontuu tarvittaessa. Seurakuntavaalit järjestetään 4 vuoden välein. Edelliset vaalit olivat vuonna 2022.

105 Talous-, henkilöstö- ja yleishallinto, tehtäväalue 105

1011050000

Tehtäväalueella on uusi nimi. Tehtäväalueeseen yhdistetään kirkkoherranvirasto ja muu yleishallinto (108-110). Lakkautetaan tehtäväalueet 103, 108-110:

Tilintarkastus ja valvonta	1011030103
Työhyvinvointi	1011050115
Kirkkoherranvirasto	1011080108
Työpaikkaruokailu	1011050109
Taloushallinto	1011050000 (nimi muuttuu)
Yleishallinto	1011110110

Toiminta-ajatus

Seurakuntamme työn rakenteet.

Toimimme laadukkaasti ja kohdennamme työn tarkoituksenmukaisesti.

Painopisteet 2023- 2025

Palvelujen tuottaminen seurakuntalaisille. Vahvistamme työntekijöiden ja luottamushenkilöiden yhteistyötä ja yhteistä työnäkyä. Varmistamme työntekijöiden jaksamisen. Uuta luodessamme, mietimme samalla, millä resursseilla sen toteutamme. Pidämme talouden saavutetussa tasapainossa.

Tavoitteet 2023

Asiakkaat kokevat saavansa laadukasta, informatiivista ja ystävällistä palvelua.

Talouden hyvä hoito ja seuranta.

Ajantasaiset työvälineet ja ohjelmat sekä materiaalihankinnat.

1011070106 KIRKONKIRJOJEN PITO

Siirtyy Kuopion aluekeskusrekisterin hoidettavaksi 1.1.2023 alkaen. Ylä-Savon aluekeskusrekisteri hoitaa 1.6.2019 - 31.12.2022 välisen ajan.

3.2 SEURAKUNNALLINEN TOIMINTA, PÄÄLUOKKA 2**1012010201 JUMALANPALVELUSELÄMÄ***Toiminta-ajatus*

Pidämme hengellisen sanoman keskeisesti esillä.

Painopisteet 2023 - 2025

Kehitämme seurakunnan jumalanpalveluselämää monipuolisemmaksi ja koskettavammaksi.

Tavoitteet 2023

Lisätään messuavustajien ryhmää 3:sta 4:ään.

Hankitaan laitteet striimaukseen seurakunnan tapahtumista.

1012020202 HAUTAAN SIUNAAMINEN*Toiminta-ajatus*

Poistamme esteitä pyhän kohtaamiselta.

Painopisteet 2023 - 2025

Toimimme siten, että kynnys seurakunnan toimintaan osallistumiseen on matala.

Tavoitteet 2023

Rohkaistaan seurakuntalaisia lukemaan rukous siunaustilaisuudessa.

1012030203 MUUT KIRKOLLISET TOIMITUKSET*Toiminta-ajatus*

Pidämme hengellisen sanoman keskeisesti esillä.

Painopisteet 2023 – 2025

Puhumme rohkeasti kolmiyhteisestä Jumalasta ihmisten omalla kielellä.

Tavoitteet 2023

Rohkaistaan seurakuntalaisia lukemaan rukous tai raamatunlukukappale muissa kirkollisissa tilaisuuksissa.

Toimintaa kuvaavat tunnusluvut

	2021 TP	2022 TA	2023 TA	2024 TS	2025 TS
Kasteita	17	19	18	18	18
Vihkimisiä	13	3	4	4	4
Avioliiton siunaus		2	2	2	2

1012050205 MUUT SEURAKUNTATILAISUUDET*Toiminta-ajatus*

Pidämme hengellisen sanoman keskeisesti esillä.

Painopisteet 2023 – 2025

Puhumme rohkeasti kolmiyhteisestä Jumalasta ihmisten omalla kielellä.

Tavoitteet 2023

- Järjestetään yhteinen syntymäpäiväjuhla 70 vuotta ja 75 vuotta vuonna 2023 täyttävälle. Onnittelukäynnit 80-, 85-, ja 90-vuotta täyttäneiden luona sekä sen jälkeen vuosittain.
- Kinkereillä käsitellään 1. Tess. 4. luku sekä Raamattu, rippi, rukous ja siunaus Katekismuksesta.

1012220220 MUSIIKKI*Toiminta-ajatus*

Poistamme esteitä pyhän kohtaamiselta.

Painopisteet 2023 - 2025

- Toimimme siten, että kynnyks seurakunnan toimintaan osallistumiseen on matala.
- Olemme läsnä ihmisten arjessa; siellä, missä ihmiset elävät ja liikkuvat.

Tavoitteet 2023

- Pyrimme saamaan uusia laulajia seurakunnan musiikkiryhmiin ja järjestämme keväällä retken yhteistyössä kirkkomusiikkiyhdistyksen kanssa.

2. Seurakunnan musiikkiryhmät avustavat 10 kertaa jumalanpalveluksessa sekä järjestävät paikkakunnan muiden musiikkitoimijoiden kanssa yhteistapahtuman.

3. Järjestämme juhlapyhinä ja kesällä musiikkitapahtumia.

4. Olemme mukana paikkakunnan yleisötapahtumissa kuten joulukauden avajaisissa.

Tunnusluvut

1. Musiikkitilaisuuksissa kävijöiden määrä/osallistujaa
2. Kuorojen ja soitinyhtyeiden määrä sekä kuorolaisten ja soittajien määrä
3. Pääjumalanpalveluksissa kävijöiden määrä

Tilaisuus	Tapahtumien määrä 2021TP	Tapahtumien määrä 2022 TA	Tapahtumien määrä 2023 TA	Tapahtumien määrä 2024 TS	Tapahtumien määrä 2025 TS
1. Musiikkitilaisuuksien määrä/osallistujaa	10/316	3/1410	10/500	10/500	10/500
2. Musiikkiryhmät/jäsentä	3/19	3/22	2/10	2/10	2/10

3. Pääjumalanpalveluksissa kävijöiden määrä

Läsnäolijat	2021 TP	2022 TA	2023 TA	2024 TS	2025 TS
Läsnäolijat	1525	1490	2000	2000	2000
Netissä	817	2345	400	400	400
Yhteensä	2342	3835	2400	2400	2400

231 Seurakunnallinen toiminta, varhaiskasvatus, tehtäväalue 231

1002310000

Tehtäväalueella on uusi nimi. Varhaiskasvatuksen tehtäväalue sisältää jatkossa tehtäväalueet päiväkerho (231), pyhäkoulu (232) ja perhekerhotyö (238).

Toiminta-ajatus

Toimimme laadukkaasti ja kohdennamme työn tarkoituksenmukaisesti. Pidämme hengellisen sanoman keskeisesti esillä.

Painopisteet 2023 – 2025

Hoidamme kristillisen kasvatustehtävämme eri elämänvaiheet huomioiden. Puhumme rohkeasti kolmiyhteisestä Jumalasta ihmisten omalla kielellä.

Tavoitteet 2023

1. Lapsi tuntee olonsa turvalliseksi kerhossa.
2. Lapsi oppii kristillisen uskon peruskertomuksia.
3. Lapsi tahtoo hiljentyä Pyhän edessä.

Tunnusluvut

	2021 TP	2022 TA	2023 TA	2024 TS	2025 TS
Kevät:					
Päiväkerholaisia	8	10	10	10	10
Osallistujia/kerhokerta	8	10	10	10	10
Syksy:					
Päiväkerholaisia	8	10	10	10	10
Osallistujia/kerhokerta	8	10	10	10	10

	2021TP	2022 TA	2023 TA	2024 TS	2025 TS
Perhekerhon kokoontumisia	25	32	32	32	32
Osallistujia yhteensä	250	384	480	480	480
Osallistujia/kerhokerta	10	12	15	15	15

236 Seurakunnallinen toiminta, nuorisotyö, tehtäväalue 236**1002310000**

Tehtäväalueeseen sisältyy jatkossa varhaisnuorisotyö (233), nuorisotyö (236), erityisnuorisotyö (237), partio (234), muu lapsi- ja nuorisotyö (391) ja koulu- ja oppilaitostyö (392).

Toiminta-ajatus

Toimimme laadukkaasti ja kohdennamme työn tarkoituksenmukaisesti. Pidämme hengellisen sanoman keskeisesti esillä.

Painopisteet 2023-2025

1. Hoidamme kristillisen kasvatustehtävämme eri elämänvaiheet huomioiden.
2. Olemme läsnä ihmisten arjessa siellä missä ihmiset elävät ja liikkuvat.

Tavoitteet 2023

1. Kouluille järjestetään kevät- ja joulukirkot.
2. Tuleville 7-luokkalaisille järjestetään ryhmäytymispäivä Kyrönniemessä yhdessä koulutoimen kanssa.
3. Järjestetään varhaisnuorten leiri yhdessä 4H- yhdistyksen ja kunnan kanssa.

	2021 TP	2022 TA	2023 TA	2024 TS	2025 TS
Kesäleirit hlöt	20	15	15	15	15
Ryhmäyttämispäivä hlöt	-	-	36	35	35
Kouluvierailut	20	15	15	15	15
1-4 luokkalaisten leirejä	1	1			
*leiriläisiä	16	15			
*Isokset	7	8			
*vapaaehtoiset aikuiset					
5-6-luokkaisten leirejä		2	1	1	1
*leiriläisiä		40	20	20	20
*isomia		16	6	6	6

1012350235 RIPPIKOULUTYÖ*Toiminta-ajatus*

1. Pidämme hengellisen sanoman keskeisesti esillä
2. Toimimme laadukkaasti ja kohdennamme työn tarkoituksenmukaisesti
3. Poistamme esteitä pyhän kohtaamiselta

Painopisteet 2023 - 2025

1. Kehitämme seurakunnan jumalanpalveluselämää monipuolisemmaksi ja koskettavammaksi.
2. Hoidamme kristillisen kasvatustehtävämme eri elämän vaiheet huomioiden.
3. Toimimme siten, että kynnyks seurakunnan toimintaan osallistumiseen on matala.

Tavoitteet 2023

1. Iltakirkot ovat luonteva osa isoistoimintaa.
2. Rippikoulut toteutuvat suunnitelmien mukaisesti.
3. Saamme rippikoulun käyneistä nuorista uusia isomia.

Tunnuslukuja:

Rippikoululaisten määrä	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Rippikoululaiset	35	26	28	25	25
Omassa srk:ssa käyneet	35	26	27	25	25
Muun srk:n jäsen	1	-	1	-	25
Muulla käyneet	-	-	-	-	-
Aikuisrippikoulu	-	-	-	-	-
Keskeyttäneet			-	-	-
Isosia	18	10	7	8	8

Nuorten iltoja	2021 TS	2022 TA	2023 TA	2024 TS	2025 TS
Iltojen määrä	3	10	5	5	5
Osallistujat yhteensä		100	35	35	35
Osallistujia/ilta		10	7	7	7
Isokoulutus - osallistujat	13	12	6	8	8
Isokoulutus *viikonloppuleiri keväällä	3	1	2	2	2
*viikonloppuleiri syksyllä	3	3	2	2	2

1012410241 DIAKONIA*Toiminta-ajatus*

Toteutamme kristilliseen rakkauteen perustuvan auttamistehtävämme.

Painopisteet 2023 - 2025

1. Ennaltaehkäisevä työ: yhteisvastuu, pikkulapsityö; päivä- ja perhekerho, rippikoulu ja tapahtumat.

2. Lähimmäistyö: vanhukset, vammaisryhmät, mielenterveys- ja päihdekuntoutuja, työttömät, pakolaiset

Tavoitteet 2023

1. Olemme läsnä seurakuntalaisten arjessa matalalla kynnyksellä ”Arjen kristillisyyden” toteuttamista.
2. Yhteisöllisen uskon rakentaminen.

Tunnusluvut

	2021 TP	2022 TA	2023 TA	2024 TS	2025 TS
Asiakaskontaktit	307	200	200	200	200
Työntekijäkäynnit	22	40	40	40	40
Avustukset	40 talouteen osto-osoitukset+ 61 ruokailijaa		50 talouteen osto-osoitukset + 70 ruokailijaa	50 talouteen osto-osoitukset + 70 ruokailijaa	50 talouteen osto-osoitukset + 70 ruokailijaa

1012600300 NIMIKKOLÄHETTI*Toiminta-ajatus*

1. Toimimme laadukkaasti ja kohdennamme työn tarkoituksenmukaisesti.
2. Poistamme esteitä pyhän kohtaamiselta.

Painopisteet 2023 - 2025

1. Toteutamme kristilliseen rakkauteen perustuvan auttamistehtävämme.
2. Toimimme siten, että kynnyks seurakunnan toimintaan osallistumiseen on matala.

Tavoitteet 2023

1. Tuemme nimikkokohteitamme sopimustemme mukaan.
2. Kirpparin Olohuone toimii yhteisöllisenä kohtaamispaikkana.
3. Osallistumme tapahtumiin julkisissa tiloissa, esim. torilla ja Rientolassa.

1012600200 LÄHETYS KIRPPUTORI

Toiminta-ajatus, painopisteet ja tavoitteet ovat samat kuin yllä.

Tunnusluvut	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kirpparin tuotto	2156,17	4000,00	10000,00	10000,00	10000,00
Kirpparin liikevaihto	14001,30	10000,00	16000,00	16000,00	16000,00
Lähetysseuralle tilitys* * kirpputori ja nimikkolähetti yhteensä	9571,86	9880,00	13000,00	13000,00	13000,00
Tilaisuudet	32	32	35	35	35
Kirpputori avoinna/kävijät	205/3500	205/3500	250/4500	250/4500	250/4500

1012700270 KANSAINVÄLINEN DIAKONIATYÖ

Toiminta-ajatus

Toimimme laadukkaasti ja kohdennamme työn tarkoituksenmukaisesti

Painopisteet 2023 - 2025

Toteutamme kristilliseen rakkauteen perustuvan auttamistehtävämme

Tavoitteet 2023

1. Perheiden talvitapahtuma, jonka tuotto Yhteisvastuukeräykselle.
2. Osana YV -keräyksen toteutusta kinkereillä kerätään kolehti. Tarjotaan mahdollisuuksia toimia listakerääjänä. Kirkossa kerätään kolehteja. Kolehtien tuotto menee osittain kotimaahan osittain ulkomaan kohteeseen.

3.3 HAUTAUSTOIMI, PÄÄLUOKKA 3

1014030431 Hautausmaakiinteistöt

Toiminta-ajatus

Toimimme laadukkaasti ja kohdennamme työn tarkoituksenmukaisesti.

Painopisteet 2023 - 2025

Annamme seurakunnan vapaaehtoisille mielekkäitä tehtäviä toimia työntekijöiden rinnalla

Tavoitteet 2023

Pyrimme säilyttämään hautausmaakiinteistön nykyisen tason. Ruumishuoneen lipan pylväiden uusimistarpeen kartoitus ja tarvittaessa uusiminen sekä ruumishuoneen maalaus.

Toimintaa kuvaavat tunnusluvut

	2021	2020	2019
Hautauksia	55	61	54

1014040440 Varsinainen hautaus toimi

1014050450 Haudan kesähoito (ent. haudanhoitosopimukset)

1014050000 Hautainhoitorahasto (tarvittaessa)

1014050105 Haudanhoito 5 vuotta

} *

*Toiminta-ajatus**

Toimimme laadukkaasti ja kohdennamme työn tarkoituksenmukaisesti.

*Painopisteet 2023 – 2025**

Huolehdimme hautaustoimintaan liittyvistä palveluista sille asetettujen lakien ja säädösten mukaisesti. Toimimme laadukkaasti. Uudet haudanhoitohinnat astuvat voimaan 1.1.2023 (KN 6.9.2022 105§). Jatkossa 1- ja 5- vuotiset hautojen hoidot. Haudanhoitolaskutus tehdään vuonna 2023 Primen kautta, jolloin hautaohjelmaa päivitetään ajantasaisesti. Laskutustiedot siirtyvät Primestä Kipaan, jolloin myyntireskontra päivittyy sitä kautta. Tarvittaessa erillinen hautainhoitorahasto – kustannuspaikka.

*Tavoitteet 2023**

Hautausmaan hoitaminen siten, että seurakuntalaiset ovat tyytyväisiä.

Tunnusluvut

	2021 TP	2022 TA	2023 TA	2024 TS	2025 TS
Hautauksia	69	60	65	65	65
Maahan kätkeminen*	14	10	10	12	14
Haudanhoitoja	376	375	350	350	350
Sankarihautoja	221	221	221	221	221

*sisältää urnat sekä toisessa seurakunnassa siunatut
Vieremälle haudatut arkkuvainajat

3.4 KIINTEISTÖTOIMI, PÄÄLUOKKA 4

1015020520 KIRKKO

Toiminta-ajatus

Seurakuntamme työn rakenteet

Painopisteet 2023 - 2025

Pidämme talouden saavutetussa tasapainossa

Tavoitteet 2023

Ylläpidetään ja huolletaan kiinteistöä tarpeen mukaan. Paloilmoitinlaitejärjestelmän uusiminen; suunnittelu ja asennus. Valokuidun asennus kirkkoon. Vesikaton korjaussuunnitelma (myös kellotorni), rakenteiden korjaustöiden suunnittelu, rakennepiirustukset ja työohjeet, julkisivujen korjaustöiden ja maalauksen suunnittelu, pölynhallintasuunnitelma ja alustava hankkeen kustannusarvion suunnittelu. Varmistetaan valaistuksen riittävyys. Ilmoitustauluun uusi tausta.

1015060530 SEURAKUNTATALO

Toiminta-ajatus

Seurakuntamme työn rakenteet

Painopisteet 2023 - 2025

Pidämme talouden saavutetussa tasapainossa

Tavoitteet 2023

Ylläpidetään ja huolletaan kiinteistöä tarpeen mukaan. Valokuidun asennus seurakuntatalolle.

Tunnuslukuja / seurakuntasalin käyttö

Tilaisuus	2021 TP	2022 TA	2023 TA	2024 TS	2025 TS
Muistotilaisuudet	25	25	25	25	25
Muut laskutetut tilaisuudet	11	19	19	19	19
Ilmaiset tilaisuudet	91	74	84	84	84
Yhteensä	127	118	118	118	118
Käyttöaste	34	52	52	52	52

Tilaisuuksissa ovat mukana kaikki seurakuntatalon salissa ja keittiössä tapahtuneet esim. lähetystilaisuudet, rokan keitto, seurakunnan kuorojen harjoitukset, vanhemman väen kerhot jne.

1015070511 KIRKKOTIEN PAPPILA*Toiminta-ajatus*

Seurakuntamme työn rakenteet

Painopisteet 2023 - 2025

Pidämme talouden saavutetussa tasapainossa

Tavoitteet 2023

Ylläpidetään ja huolletaan kiinteistöä tarpeen mukaan. Pidetään kiinteistöt vuokrattuina.

1015080550 KYRÖNNIEMI ULKOINEN Ulkoinen liiketoiminta 60 %**1015080551 KYRÖNNIEMI SISÄINEN** Seurakunnan sisäinen toiminta 40 %*Toiminta-ajatus*

Seurakuntamme työn rakenteet

Painopisteet 2023 - 2025

Kyrönniemessä jatkamme vuokraustoimintaa ja tapahtumia järjestetään yhteistyökumppaneiden kanssa.

Tavoitteet 2023

Yhteistyö eri tahojen kanssa Kyrönniemen elävöittämisiksi jatkuu. Kesälle 2023 ei ole suunnitteilla Kotieläinpihaa, mutta päivätapahtumien järjestäminen jatkuu.

Tunnuslukuja/Kyrönniemen leirikeskus

	2021 TP	2022 TA	2023 TA	2024 TS	2025 TS
Tutustumiskäynnit/ryhmät			15	20	22
Osallistujia em. ryhmiin			400	310	290
Kävijät merk. kalenteriin	5500*	n. 4200*	2000	2000	2000

*juhlien pitäjät, kotieläinpihan kävijät ja oheispalvelujen käyttäjät yhteensä

510 MAA- JA METSÄTALOUS**1015100590 MAATALOUS***Toiminta-ajatus*

Seurakuntamme työn rakenteet

Painopisteet 2023 - 2025

Pidämme talouden saavutetussa tasapainossa

Tavoitteet 2023

Kirkonmäen- ja Kyrönniemen pellot vuokrattu.

1015100591 METSÄTALOUS*Toiminta-ajatus*

Seurakuntamme työn rakenteet

Painopisteet 2023 - 2025

Pidämme talouden saavutetussa tasapainossa

Tavoitteet 2023

Yhteistyösopimus Metsänhoitoyhdistys Savotan kanssa jatkuu.

Metsätaloussuunnitelma vuosille 2021–2030 on tehty 18.2.2021.

Metsänhoitotöitä suoritetaan laaditun suunnitelman ja tarpeen mukaisesti.

4. KÄYTTÖTALOUSOSA

Liite 2

5.1 TULOSLASKELMA ULKOINEN

Liite 3

5.2 TULOSLASKELMA SISÄINEN

Liite 4 (lisätään neuvoston kokouksen 1.12.2022 jälkeen)

6. RAHOITUSLASKELMA

Liite 5

7. INVESTOINNIT

Investoinneista päättää valtuusto.